

Commissarissen mond gesnoerd

De resultaten van het onderzoek naar commissarissen van de Governance University zijn ontzuchtend. Liefst 82 procent van de commissarissen laat zich de mond snoeren door bestuurders als zij proberen 'door te vragen'. Uit de enquêtes blijkt opvallend genoeg wel dat commissarissen 'doorvragen' heel belangrijk vinden voor het functioneren van het toezicht-houdend college. "Doorvragen, doorvragen en nog eens door-

zagen", noemt een respondent als manier om de beslissingen van bestuurders werkelijk goed te doorgronden en te beoordelen. Echter, liefst vier van de vijf commissarissen doet dit dus niet.

Een niet heel erg verbazingwekkende bevinding. De faillissementen van DSB, Van der Moolen en Samas verraadden dat het toezicht-houdend college in de afgelopen jaren niet kritisch genoeg is opgetreden. Waarom commissarissen een problematische verhouding met bestuurders hebben en niet doorvragen is niet onderzocht. Het onderzoek stelt alleen dat het waarschijnlijk "nogal een gevoelige relatie betreft". Dat klopt. Maar er zijn waarschijnlijk meer redenen. We helpen het opleidingsinstituut voor commissarissen graag een handje.

Als het kennisniveau van commissarissen al voldoende is – dit bleek bijvoorbeeld niet het ge-

Oud-minister van Financiën Wouter Bos (PvdA) wilde een examen voor bankiers, maar bijscholing voor toezichthouders lijkt veel urgenter.

SWEDER VAN WIJNBERGEN,
ECONOOM, IN DE PENSIËNDISCUSSIE IN
NRC HANDELSBLAD

val bij de financials – moeten commissarissen ook nog de wil hebben om actief en kritisch op te treden richting bestuurders. Voornamelijk doordat veel commissarissen niet onafhankelijk zijn – zij houden vaak toezicht op vriendjes in het bestuur (old boys network) – ontbreekt veelal de prikkel om zich (te) kritisch op te stellen. Als de kredietcrisis iets heeft duidelijk gemaakt, dan is het wel dat het toezicht beter moet, ook het interne toezicht van commissarissen. Het kan dan helpen als de heren (en een enkele dame) wat vaker hun mond opendoen. Ook buiten de borrels om. ■

Snel overnemen

De zittingsperiode van de gemiddelde topman is met gemiddeld vijf jaar vaak kleiner dan die van een gemiddelde conjunctuurencyclus. Een korte periode om je stempel op een onderneming te drukken. Het handigste instrument om herinnerd te worden lijkt dan een liefst grote overname. De balans verlengen ('empire building') door overnames levert niet alleen meer aanzien op, grotere ondernemingen hebben ook riantere salarispakketten.

Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt inderdaad dat een aanzienlijk deel van de topmannen in hun wittebroodsweken een (grote) overname plegen. Deze acquisities wijzigen vaak de strategische koers van de onderneming. Opmerkelijk genoeg blijkt dat topmannen die binnen een jaar na hun aantreden een overname doen, op langere termijn (3 jaar) het beter doen dan een mandje van soortgelijke bedrijven die zich niet op het overnamepad begeven. Goed nieuws voor de kersverse topman Jim Hagemann Snabe van SAP die in mei dit jaar, na enkele maanden in dienst te zijn geweest, de overname van dataleverancier Sybase aankondigde.

Minder goed nieuws voor de Zuid-Afrikaan Marius Kloppers. De topman van BHP Billiton, de grootste delfstoffengroep ter wereld, wilde enkele maanden na zijn aantreden in oktober

Dell strijdt voor positie

De overnamemarkt heeft een aantal jaren stil gelegen, maar inmiddels lijkt de schwing er weer in te komen. Zo bracht grondstoffendelver BHP Billiton een bod uit van 39 miljard dollar op Potash Corporation of Saskatchewan, een Canadese producent van potash dat onder andere gebruikt wordt voor de productie van meststoffen.

Met het op gang komen van de overnamemarkt lijkt ook een overnamestrijd weer tot de mogelijkheden te behoren. Dell en HP zijn in een heftige strijd verwickeld om 3Par, een producent van dataopslagsystemen. Die onderneming zou beschikken over unieke en vooruitstrevende technologie. Daar mag dus best een prijskaartje aan hangen. Dell opende de aanval

op 16 augustus met een bod van 18 dollar per aandeel, een premie van 86,5 procent ten opzichte van de vorige slotkoers. Ruim twee weken later heeft HP het (voorlopig) hoogste bod neergelegd en staat de teller op 30 dollar. Een bod met een totale waarde van 2 miljard dollar voor een verliesgevend bedrijf met 204 miljoen dollar omzet. Vanuit de positie van Dell is de overnamestrijd goed te verklaren. De positie van topman en oprichter **MICHAEL DELL** staat onder druk. Tijdens de op 12 augustus gehouden aandeelhoudersvergadering heeft een kwart van de aandeelhouders zich onthouden van stemming bij de herverkiezing van de oprichter van het computerconcern. Ze hebben alle redenen om ontevreden te zijn. In de afgelopen twee

jaar zijn omzet en winst ieder kwartaal gedaald. Dell lijkt nu zijn positie veilig te willen stellen door de met 12 miljard dollar gevulde kas aan te wenden voor toekomstige groei.

Michael Dell zal de boodschap van zijn aandeelhouders niet begrepen hebben, want een met geld smijgende ceo zal niet de bedoeling zijn geweest. ■